

LELKÉSZSZENTELÉS

Kilenc lelkipásztort szenteltek és hárman vették át a Pro Pannonia Reformata Díjat a Dunántúli Református Egyházkerület ünnepi közgyűlésén és istentiszteletén.

Lelkesszé szentelték:

- Balogh Márk Dávid
- dr. Csütörtökiné Lőrinczi Tünde Delinke
- Deák-Vaizer Viktória
- Erlitz Anita
- Nagy Péter

- Papp Szabó Szimonetta
- Szép Sándor
- Szépné Czippán Noémi
- Szücs-Nagy Kinga

segéd-, illetve beosztott lelkipásztorokat

Pro Pannonia Reformata Díjat vett át:

- Lentulai Attila a Pápai Református Egyházmegye tiszteletbeli esperese,
- Mészáros Szilvia, a székesfehérvári Talentum Református Általános Iskola pedagógusa
- Poth Ferenc a Felsőmocsoládi Református Egyházközség gondnoka

AZ ANYAKÖNYBEN OLVASTUK

Ete: Házasságot kötött:

augusztusban Amberger Tibor és László Réka, októberben ifj Tatai Ferenc és Volosinovszki Orsolya

Eltemették: augusztusban Hajós Bélánét

Csép: Megkeresztelték: augusztusban Sárközi Barbarát

Házasságot kötött: augusztusban

Hajdú Ferenc és Tomanicz Beáta

Környe: Bucuházy Lászlót

Oroszlány: eltemették Bacsóné Hársfai Erzsébetet

KÖNNYŰ LELKÉSZNEK LENNI?

Ha a lelkész fiatal, azt mondják: **tapasztalatlan.**

Ha a haja ősz: **már túl öreg**

Ha öt vagy hat gyermeke van: **túl sok.**

Ha egy sincs: **rossz példát ad.**

Ha felesége énekel a kórusban: **törtető.**

Ha nem énekel: **nem** érdekli férjének a munkája.

Ha a pap jegyzetekből prédikál: **előre meg volt írva és túl száraz.**

Ha jegyzetek nélkül, akkor: **készületlen.**

Ha túl sok időt tölt az irodában tanulmányaival: **elhanyagolja a népet.** Ha látogatja a népét, akkor: **csavarog.**

Ha a szegényekkel törődik: **népszerűség hajhászó.**

Ha a jobb módúakkal barátkozik: **előkelőnek akarja magát mutatni.** Ha terveket akar keresztül vinni az egyházért, akkor: **diktátor.**

Ha nincsenek tervei: **üresfejű.**

Ha túl sok illusztrációt használ beszédeiben: **elhanyagolja a Bibliát.** Ha nem használ: **nem világosak a beszédei.**

Ha elítéli a rosszat: **nagyképű.**

Ha nem: megalkuvó.

Ha 40 percig prédikál: **hosszú.**

Ha 20 percig, akkor: **lusta.**

Ha az igazságot prédikálja: **kellemetlen és sértő.**

Ha nem: képmutató és álszent.

Ha nem tud mindenkinek a kedvében járni: **kárt okoz az egyháznak.** Ha mindenkinek a kedvében jár, akkor: **gerinctelen.**

Ha pénzt kér az egyháznak: **pénzéhes.**

Ha nem kér: **elhanyagolja az egyház anyagi fejlődését.**

Ha nagy fizetése van: **telhetetlen, mint a papzsák.**

Ha kis fizetéssel megelégszik: **nem érdemel többet.**

Ha mindig ő prédikál: **mindig egy embert hallgatnak.**

Ha vendég papokat hív meg prédikálni: **elhanyagolja a katedráját.** Stb.,stb.

Mégis úgy gondolják, hogy könnyű lelkésznek lenni.

De hogyha könnyű, akkor miért olyan nehéz?

Bocsásd meg, Uram, azt, ami voltam,

Áldd meg, azt, ami vagyok.

Munkáld meg, amivé lennem kell!

Újságunkat – hirdetőinknek és alapítványunk támogatóinak köszönhetően – ingyenesen juttatjuk el olvasóinkhoz !

Hét Határ Református hitéleti lap. Megjelenik minden hónap első vasárnapján Ács, Ászár, Bana, Bábolna Bokod, Csép, Császár, Dad, Ete, Kisigmánd, Kisbér, Kömlőd, Környe, Környebánya, Nagvigmánd, Oroszlány, Réde, Vérteskethely, Szákszend, Tárkány reformátusai közt

Kiadó: “ Közelebb Egymáshoz “ Alapítvány 2941 Ács, Fő u. 71. Felelős kiadó: **Gerecsei Zsolt** elnök

Szerkesztőség: 2853 Kömlőd, Perczel u. 26. tel.: 06-34/578-503 fax.: 06-34/470-543 **email.: hethatarlap@gmail.com**

Felelős szerkesztő: **Bogáth István** Nyomtatás: MONTÁZS Press Kft. Oroszlány tel.: 20/454-35-41 Molnár Ferenc ügyvezető

Internet elérhetőség: **www.hethatar.refdunantul.hu**

ISSN 1417 - 7641

Református hitéleti lap

XX. évfolyam 11. szám

2016. augusztus

REFORMÁTOROK NYOMDOKAIN JÁRVA

Szeptember utolsó hetében több megyei gyülekezet pásztor nélkül maradt. Istennek hála nem történt semmi baj, csupán az egyházmegye szervezésében egy svájci kirándulást tettünk a helvét reformáció főbb állomásain. A hosszú utazás erősen korlátozta lehetőségeinket, de még így is sok felemelő élményben lehetett részünk. Igaz az első estén mire Konstanzba értünk már ránk sötétedett, így Husz János emlékművénél már csak a vakuk fényeinel olvashattuk a feliratokat.

A második nap délelőttjén a Rajna víz-esésében gyönyörködve az aktív pihenés töltötte ki időnket, hogy délután Zürichben egy rövid városnézést követően a helyi gyülekezet képviselőjével is találkozunk.

A harmadik nap Bern érintésével érkezünk Genfbe, amely városra ekkor még csak a francia magasságból tekintettünk alá, majd a negyedik nap egészét Genfben töltöttük. Helyi segítők kalauzoltak el minket a magyar református gyüle-

kezet istentiszteleti helyére, illetve a skót gyülekezet lelki otthonába, amely nem más, mint Kálvin auditórium. Ezután a reformáció híres emlékművét tekintettük meg, ahol éneklés és fotózás után és közben elhangzott Illyés Gyula verse, majd többen kilépték azt a bizonyos 143 lépés távolságot. Innen visszatértünk a Szent-Péter katedrálisba – mármint a genfibe – ahol sorra énekeltek a genfi zsoltárokat és még pár éneket, megszemléltük Kálvin székét, és a vállalkozók megmászhatták a tornyot. A szabad program is sok érdekes látnivalóval ajándékozott meg, szinte mind felkerestük a híres szökökutat, amely csodálatos szívárványokat rajzolt a Genfi-tó fölé.

Az ötödik nap már a hazaút jegyében telt Szent-Gallen híres városán át, ahol mi is csak átviharoztunk, még gyorsabban, mint honfoglaló eleink.

Csodálatosan felemelő érzés volt ezen a helyeken járni, s egyben nagyon tanulságos is volt. Mert e sok szép épü-

letben csak ritkán éreztük az élő egyházat, láthattunk cserébe a templomba is kutyájával érkező turistát, és sok más furcsaságot, mint Luther és Zwingli emlékművét benövő fát és mellé állított szemeteseket, csak hogy egy párat említsek.

Annak idején a 400 éves évfordulóra épült a hatalmas genfi emlékmű. Kíváncsian várom jövőre vajon történik-e valami hasonló. Mindenesetre igen jól esett, hogy amíg Kálvin templomában énekelünk, az állványzaton leállt a zajjal járó felújítási munka, s a munkások megvárták, amíg befejezzük az éneklést, amely elég sokáig tartott, s a genfi katedrálisban – még ha nem is franciául – de szépen zengtek a genfi zsoltárok. (S ahogy elindultunk kifelé, felzendült az ütvefúró)

Isten iránti hálával köszönjük az Egyházmegyének ezt az áldott lehetőséget!

Bátki Dávid

AZ Ő SEBEI

(Gondolatok „soron kívül”)

„Megvetett volt, és emberektől elhagyatott, fájdalmak férfia, betegség ismerője. Eltakartuk arcunkat előle, megvetett volt, nem törődünk vele. Pedig a mi betegségeinket viselte, a mi fájdalmainkat hordozta. Mi meg azt gondoltuk, hogy Isten csapása sújtotta és kínozta. Pedig a mi vétkeink miatt kapott sebeket, bűneink miatt törték össze. Ő bűnhődött, hogy nekünk békességünk legyen, az ő sebei árán gyógyultunk meg.” (Ézsaiás 53, 3-5.)

Sért, elkapar, horzsol, eltör, megvág, megüt. Akárhogy is próbálja az ember soha nem tud sértetlen maradni. Ha vigyáz is, olyan sokszor sérül, és olyan ritkán gyógyul. Megütik, elgáncsolják, meglövik vagy éppen ügyetlen kézzel a könyv fényes papírja elvágja az ujját.

Lehetetlen nem sérülni. Mondják. Persze azt is mondják, ne sértegesd a másikat, nehogy megbántsd talán pont öszinteségeddel. Azt is mondják az, aki megsértődik minden kis apróságon elviselhetetlen alak. Na meg azok, akik folyton csak a sebeiket mutogatják, meg hegeikkel hencegnek. Azokról már ne is beszéljünk, akik nyalogatják a sebeiket egy életen keresztül miközben egyre csak mélyül a heg. Vannak olyan emberek, akik annyira könnyen sérülnek meg, hogy egy kisebb esés következtében is törik a csontjuk. Az idősebbek is ilyenek. Egy óvatlan lépés, akár végzetes is lehet. Aztán vannak azok a sebek, amikről azt sem tudjuk hol kaptuk őket. Egy belilult térd, vagy a legkisebb vágás, ami még csak fájdalmat sem okozott. De a helye ott maradt.

„Minden fej beteg, minden szív erőtlen.” Az egész testünk csupa seb. És valóban így van. Sok-sok seb van az ember életében. Seb, ami látható, ami felszínre jön. És sok seb, ami csak belül vérzik, csak belül mar. Ezek azok a rejtett sérülések, azok az örök nyomok, amik emlékképpen mindig ott lesznek elménk mélyén. József Attila jut eszembe, aki felnőtt fejjel írja versében: „anyám kivert, a küszöbön feküdtem...” Isten tökéletes alkotása már születésekor fájdalmat okoz a vajúdó anyának

pedig még tudatában sincs tettének. Hordozzuk hát a sebeket. Hozzuk őket már csecsemőkorunktól kezdve, amikor az asztalsarok lesz a nagy ellenség, és az ügyetlen lábak lépései következtében a heg nyomai életük végéig elkísérnek minket. Mindegy is talán az, hogy hónapokig tartó gipsz vagy pár nap alatt begyógyuló horzsolás az eredmény, olyan nincs, hogy nem kapsz sebeket, mert a fájdalom, a halál, a sérülés a bűnesettel az élet része lett. **Ebben a létben ugyanannyira ott a halál fullánkja beleégetve a szívbe, mint az élet lehetősége.**

Adódik hát a kérdés: Mi a gyógyír sebeinkre? Kötszer, avagy orvosság? Hagyom, hogy elfertőződjön? Ügyet sem vetek rá, vagy hosszú kezelések hatására hiszem, hogy az orvosok mindent, de tényleg mindent eltüntetnek és fájdalommentesen lépem át a fehérre meszelt kórházi épületet? Mi orvosságot és orvost keresünk. Tiszta, vértől nem elázott kötszert, ecettel nem áztatott szivacsot, és olyan orvost, aki önmaga nem beteg. Nincs a keze s lába átszegezve, nincs rossz híre, nincs megbélyegezve és nem köpködik le az emberek. Olyat keresünk, akinek a legjobb híre van, akit mindenki ajánl.

De lehet-e gyógyír másnak a fájdalom az ember minden sébére? Amikor a Szentírás azt mondja Jézusról: **„az Ő sebei által gyógyultunk meg”,** minden emberi logikának ellentmondó állítást tesz. Mi nem olyat keresünk, aki önként vállalja a halált, akit küldenek, mégis önmaga megy a keresztre. Aki egyszerre passzív szenvedője és aktív cselekvője az eseményeknek, aki egyszerre győtrődő és egyszerre gyógyító. Az ember nem akar véres kötszert a sebei-re. És nem akar ecetes szivacsot. És az ember nem akar átszegezett kezeket és lábat látni. Pedig a megoldás ebben van.

Olyat találunk, azt az egyetlenegyet véresen, leköpvé, sebeitől alig tud járni, arca torz, mégis az ő sebei az egyetlenek, amik hófehérre mossák az embert.

Horváth Mariann teológus
Kömlőd

II HELVÉT HITVALLÁS

Az ember bűnesetéről, a bűnről és a bűn okáról

1. Isten az embert kezdetben a maga képére, igazságban és valóságos szentségben, jónak és igaznak teremtette; de az ember a kígyónak ösztönzésére (1 Móz. 3) és a saját vétke miatt, a jóságtól és igazságtól elpártolván: a bűn, halál és különféle bajok martaléka lett. És amilyené lett az elesés miatt: olyanok mindazok, akik tőle származtak, tudniillik a bűn, halál és különféle bajok martalékai.

2. A bűnön pedig értjük az embernek azt a veleszületett romlottságát, mely amaz első szüleinktől mindnyájunkra ránk háramlott vagyis elterjedett, amely miatt mi, gonosz kívánságokba merülve (1 Móz. 5,4 8,21) és a jótól elfordulva, minden rosszhoz pedig vonzódva, telve minden gonosszszággal, bizalmatlansággal, Isten megvetésével és gyűlölésével, önmagunktól semmi jót nem cseledehetünk, sőt, még nem is gondolhatunk. (2 Kor. 3,5) Sőt inkább, amint már esztendeink is szaporodnak, gonosz gondolatainkkal, beszédeinkkel és cselekedeteinkkel, amelyeket Isten törvénye ellen elkövetünk, rossz fához méltó gyümölcsöket termünk, (Máté 12,33) ennélfogva tulajdon érdemünk szerint az Isten haragjának martalékai lévén, igazságos büntetésekkel lakolunk, és így mindnyájunkat eltaszított volna magától az Isten, hacsak a szabadító Krisztus vissza nem vitt volna bennünket.

3. A halálon tehát nemcsak a testi halált értjük, amellyel egyszer a bűnökért mindnyájunknak meg kell halnunk: hanem az örök büntetéseket is, amelyeket bűneinkkel és romlottságunkkal megérdemeltünk. Mert az apostol azt mondja, hogy: Holtak valánk a vétkek és bűnök miatt és természet szerint haragnak fiai valánk, mint a többiek is. De Isten, aki gazdag az irgalmasságban, midőn holtak valánk a vétkek miatt, megelevenített minket együtt a Krisztussal (Eféz. 2) továbbá: Miképpen egy ember által jött be a világra a bűn és a bűn által a halál és aképpen a halál minden emberre elhatott, mivel-hogy mindenek vétkeztek. (Róm. 5,12)

GYEREKSAROK

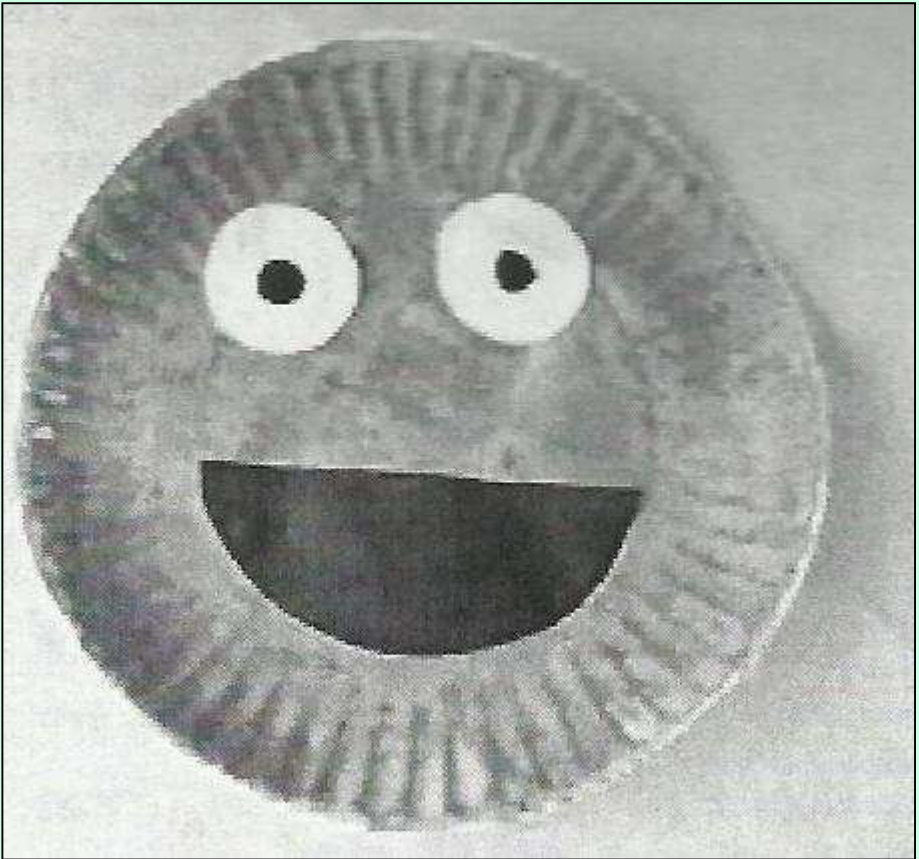
Mondj igazat!

Kedves Gyerekek! Tetőtől talpig sorozatunkban most a **száj**ról szeretnék írni nektek! A száj nemcsak a táplálkozás miatt fontos szervünk, hanem a beszéd miatt is. Nem csak az a fontos, hogy mi megy be rajta, hanem az is, hogy mi jön ki, vagyis milyen szavak hagyják el a szánkat. A csúnya és tiszteletlen beszéd egészen el tud csúfítani minket. A kedves és tiszteltudó beszéd pedig meglágyítja még a mérgelődő anyukánk szívét is. Az egész testünkhöz képest kicsi testrészt, mégis olyan tud lenni, mint egy száguldó ló, amelyet nehéz megfékezni, mint a tűz, amely felperszel mindent vagy mint egy nagy hajó, amelyet nehéz irányítani. Jakab apostol ezért írja levelében: „...ha valaki a beszédében nem vétkezik, az tökéletes ember, meg tudja fékezni az egész testét.” Nem véletlen, hogy a Tízparancsolat közül kettő is foglalkozik a beszédünkkel. A 3. parancsolat arra tanít minket, hogy Istenről mindig tisztelettel és szeretettel beszéljünk. Imádságainkat is így mondjuk el neki: őszintén, tisztelettel és gyermeki bizalommal. A 9. parancsolat pedig arra tanít minket, hogy mindig figyeljünk oda a beszédünkre. Ne mondjunk senkiről se rosszat, se a szemébe, se a háta mögött. Senkiről ne terjesszünk pletykát vagy fél igazságot. Azt kéri tőlünk Isten, hogy mindig mondjunk igazat! Sajnos a bibliai szereplők se tudták mindig betartani azt, amit Isten kért. Eszembe jut Ábrahám és Sára esete. Nem sokkal azután, hogy megérkeztek Kánaánba, nagy éhínség támadt. Ábrahám ahelyett, hogy kérte volna Isten segítségét, újból felkerekedett és Egyiptomba ment. Ott aztán megijedt, hogy szép feleségét elveszík tőle, őt pedig megölik. Így hát azt hazudta a fáraónak és katonáinak, hogy Sára a húga. Ugye, ti is ismeritek a közmondást?! „A hazug embert hamarabb utoléri, mint a sánta kutyát.” Ábrahám hazugsága is hamar kiderült. A fáraót nagy csapásokkal sújtotta Isten Sára miatt, így hamar rájött, hogy becsapták. Számon kérte Ábrahámot, hogy miért hazudott neki és azonnal visszaadta neki Sárát. Katonai kísérettel gondoskodott arról, hogy mihamarabb elhagyják az országot. Ma úgy mondanánk,

hogy kitoloncolták őket. (A teljes történetet itt olvashatjátok el: 1Mózes 12, 10-20) Miért is rossz hazudni? Mert sokkal többet veszítünk vele, mint nyerünk. Elveszítjük az igazságot azzal, hogy nem mondunk igazat. Elveszítjük mások barátságát, bizalmát és szeretetét. Elveszítjük saját becsületünket és megbízhatóságunkat. Nem éri meg! Kedves Gyerekek! Isten egyértelmű, kedves és őszinte beszédet vár tőlünk. **„Beszédetek legyen mindenkor kedves, sóval fűszerezett.”** (Kolossé 4,6) Gondoljátok meg, hogy milyen az az étel, amiből hiányoznak a fűszerek vagy a só. Ezek teszik kellemessé, ehetővé számunkra az elkészített ételt. Igaz és tiszteltudó beszédek tesz benneket is kedvessé és szavahihehetővé. Vigyázzatok hát a szátokra és a beszédetekre!

Végül JÁTÉKRA hívlak titeket. Egy héten át teljesítsétek ezeket a kihívásokat!

1. nap Mondj valami kedveset, dicséretet a barátodnak, barátnődnek vagy valakinek!
2. nap Reggel imádkozz azért, hogy egész nap igazat tudj mondani!
3. nap Minél többször használd ezeket a „varázsszavakat”: Légy szíves.... Köszönöm szépen!

4. nap Ne használj csúnya szavakat, ne káromkodj!
5. nap Találd ki, hogy mit lehet ahelyett mondani, hogy „tök jó”, „marha jó” és használd inkább azt a kifejezést. Például: „Ez nagyon jó!”
6. nap Nézz körül, hogy kit tudsz megvigasztalni, biztatni, jó kedvre deríteni szavaiddal. Tedd is meg!
7. nap Dicsérd Istent imádsággal és énekléssel! (Természetesen ez a játék bármikor elkezdhető és bármeddig folytatható.)

KÉZMŰVESSÉG: Ez a vidám arc, amelyet egy papírtányérból elkészíthetsz, emlékeztessen a szép és kedves beszédre. Először ferd ki a papírtányért, majd ragassz rá szemeket. Végül vágd ki a száj formáját.

Szeretettel: Barta Livia

"ADASSÉK NEKEM A JUTALOM"

375 eszetendeje halt meg egyházkerületünk egykori püspöke, Kanizsai Pálfi János

Egyházkerületünk életének egyik legkiemelkedőbb püspök alakja, aki nem csupán az akkori korszakot adják elénk, hanem lehetővé teszik azt is, hogy Kanizsai Pálfi János életét nagy vonalakban végigkövet-hessük. Ebben a pár sorban nem is annyira lelkészi, püspöki működésének szeretnénk emléket állítani, mint inkább életútjának, ami kevésbé ismert gyülekezeti tagjaink előtt.

Pálfi János Nagykanizsán született a XVI. század 80-as éveinek első felében, feltehetőleg 1583-ban, vagy 1584-ben. Szülei származásáról nem sokat tudunk, de nagyon valószínű, hogy egyszerű, kézműves, evangélikus családból származott. Saját leveléből tudjuk, hogy 1600-ban, amikor a török Kanizsa várát elfoglalta, akkor „serdülő tanuló” volt Fertőszentmiklóson. Alapfokú iskoláit Kanizsán, majd Fertőszentmiklóson végezte, innen került Csepregre, majd Kőszegre, hogy középfokú tanulmányokat folytasson. 1607 júniusában Komáromba ment, hogy ott tanítson, ám innen másfél hónappal később Somorjára ment rektornak. Ezt követte külföldi útja 1609-1610-ben, amikor Heidelbergben tanult. Ez az esztendő több szinten is meghatározta életét, hiszen mind felekezeti viszonyulásában, mind pedig a presbitériumok működésének meg-tapasztalásában meghatározóvá vált az ösztöndíjas év.

Heidelbergből Somorjára tért vissza. 1611 januárjában Komáromba került rektornak, ahol házasságot kötött Botló Orsolyával. 1612-ben a Pápai gyülekezet hívta meg lelké-

szének: „minekokáért hallván kegyelmed bölcs hírét nevét és sokan meg is próbáltuk: végeznék magunkban, hogy kegyelmedet közinkbe hozzuk. Azértha kegyelmed nem utálja a mi szegény gyülekezetünket, ennyi sok szomjúhozó lélekehez, kik az Istennek ígését igen szomjúhozzák, kérjük kegyelmedet, mint becsületes urunkat, hogy ez mi levelünket látván, jöjjön közinkbe és legeltessen a kegyelmedre bízott Istennek drágalátos ígésével minket.” Bár hívták Lévára és Debrecenbe is, mégis a Pápai állást foglalta el.

Nagy kérdés marad Kanizsai Pálfi János vallásának az ügye. Evangélikus szülőktől származott, evangélikus iskolákba járt. Amikor somorjai rektor volt, a sárvári evangélikus esperes, Zvonarics Mihály is hívta maga mellé az iskolába. A helvét irányba történő váltásnak valamikor a külföldi út során kellett megtörténnie, hiszen Heidelbergből visszatérve már csak a református egyház iskoláiban és gyülekezeteiben szolgált.

1612-ben aztán beindult a „karrierje”. Ennek az évnek júniusában a körmendi püspökválasztó zsinaton megkezdte az egyházkerületi jegyzőkönyv vezetését (hivatalosan csak 1617-ben lett egyházkerületi jegyző), 1612 novemberében lelkésszé szentelték, majd ugyanezen a zsinaton, Köveskúton, a Pápai Egyházmegye esperese lett. Még egy évet sem töltött Pápán, amikor a somorjaiak megkeresték, hogy legyen a lelkészük. Kanizsai nem tudott dönteni, de püspöke, Pathai István, azt a tanácsot adta neki, hogy ne menjen. „Mit mondanának rólad, ha te az evezőt hajózás közben eldobnád? A hajót a kikötőbe kell vezetni, hogy a te munkád nyomai és hűségéd jelei egy jól vezetett egyházban megmaradjanak.”

Családi élete sok csapással volt tele. Hat gyermekét temette el Pápán, 1617-ben egyetlen napon, egyszerre kettőt is. Itt összesen nyolc gyermeke született, akik közül kettő maradt életben. 1625-ben aztán

Németújvárra hívták a Batthyány uradalom központjába udvari lelkésznek. Ezt az állását 1626 áprilisában, nagyhét szerdáján foglalta el. Itt megszületett immár kilencedik gyermekük is. 1628-ban a zsinat Kanizsai Pálfi Jánost választotta meg püspökének.

Az 1630-as év aztán sorra hozta az újabb csapásokat. Meghalt legkisebb fia, majd felesége, végül pedig Batthyány Ádám hitehagyása is nyilvánvalóvá lett. Németújváron újravezényesedett, ebből a házasságából két fia született. 3 évvel később azonban a gróf kitiltó parancsa miatt kénytelen volt elhagyni az uradalmat, ahonnan Pápára ment a saját házába, de ott nem csupán Csáky László gróf, hanem még a pápai reformátusok sem fogadták jó szívvel. Elérték a grófnál, hogy tiltsa ki a városból a püspököt. A következő néhány hónapban „állástalanul” és hontalanul járta a Kerület gyülekezeteit. Ebben az időszakban érte a kecskeméti gyülekezet hívása. Kanizsai Pálfi János 1634 májusában a csöglei zsinaton püspöki tisztéről lemondott és bejelentette, hogy elfogadja a kecskeméti hívását. A zsinat azonban megkérte, hogy ne menjen el és tartsa meg püspöki tisztét: „itt a mi nyomorult földünkön oly bajos és foglyos harcra a mi állapotunk, hogy előttünk forgódo gyakorlott lelki vezér nélkül nem lehetünk.”

A zsinat a püspököt a kiskomáromi várgyülekezet hívására oda helyezte. 1634. május 20-án foglalta el itteni állását, ahol pontosan 5 évig, 1639. május 20-ig szolgált, amikor betegsége miatt (agyvérzés érte), állásáról lemondott. Életének utolsó csaknem két esztendejét Pápán töltötte, ahol egészsége fokozatosan romlott. 1641. április 19-én halt meg. Beteljesedett az, amit Kanizsai egyik szolgatársa temetésén mondott: „Midőn eljön életem legvégső határa, mivel veled itt egy küzdőtéren harcolok, végül adassék meg nekem a jutalom”.

Dr. Szabó Előd
www.refdunantul.hu

SÜSS FEL NAP

Az eső elállt, a hajnali zord hideg elmúlt, a reggeli köd felszállt, a nap ragyogóan kisütött. Így indultunk neki október derekán egy szombat reggel, hogy a Káli-medence néhány természeti csodáját meghódítsuk. A zirci apátság és a nagyvázsonyi vár mellett elhaladva értük első úti célunkat, a Hegyestűt. Ez a hegy, amelynek hiányzik a fél oldala, több millió évvel ezelőtt egy működő vulkán szája volt. Ma a hatalmas oszlopokká kövült bazaltfal emlékeztet az egykori tűzhányóra. Színes bokrokkal szegélyezett ösvényen jutottunk fel a kráter tetejére, ahonnan csodálatos kilátás tárult elénk. A napfényben csillogott a Balaton, mögötte a somogyi dombságot láttuk elterülni. Hozzánk közel pedig a tanúhegyek magasodtak. A tízórai elfogyasztása és egy kis szaladgálás után tovább indultunk Szentbékállára. A falu neve Szent Benedekre és Kál nemzetségére utal. Egyik nevezetessége a 9 kökereszt, melyek között van templomkereszt, temetőkereszt, emlékkereszt és egyszerű útjelző kereszt. A falu bejáratánál, az Öreg-hegyi szőlőültetvények között található a Töttöskáli templom romja. Az ősi köveket mandulafák ölelik körül. Meg is kóstoltuk a számunkra különleges és ritka termést. A főutcán végigsétálva régi, zsúpp tetős házakat és díszes homlokzatokat láthatunk. Még a legkisebbek is megcsodálták őket. Felkapaszkodtunk a templomdombra. A katolikus templom ajtaja nyitva volt, úgyhogy meg tudtuk nézni azt a festményt is, ahol Benedek rendi

szerzetesek Kál nemzetségének hirdetik az Igét. Egy keskeny erdei ösvény vezetett innen az egykori püspöki palota, a velétei palota romjaihoz. De ekkor már mindenki alig várta, hogy megtaláljuk a kötenget, amely a falu nyugati oldalán húzódik meg. Több millió évvel ezelőtt itt még a Pannon tenger hullámozott, melynek megkövült üledéke több helyen is megtalálható a Káli-medencében és máshol is Dunántúlon. Legérdekesebb ezek közül az Ingó-kő, mely egy hatalmas billegő szikla. A füves domboldalon szétterülő kövek nagyon érdekes alakzatúak. Fantáziánk teljes szabadságot ad arra, hogy minek látjuk őket. A gyerekek találtak fekvő kutyát, gyíkot, békát és sárkányt is. Az önfeledt felfedezés és szaladgálás a nyárian meleg napsütésben önmagában nagy élmény volt. Mintha egy nagy játszótéren lettünk volna: a zezugos sziklájaratokban bújócskázhattunk, felmászhattunk a kövekre vagy akár színpadnak használhattuk őket. Hazainduláskor mégsem volt szomorú senki, mert még vizet merítettünk a Theodora forrásból Kékkúton és megálltunk sütitni a zirci Pepe cukrászdában. Ránk esteledett mire újra Rédére értünk. Nem bántuk, mert sok szép pillanat és élmény volt mögöttünk. Este ilyen a sóhajtozásokat hallottam a gyerekszobából: „De jó volt ez a mai kirándulás!” Remélem máshol is így feküdtek le a gyerekek.

Barta Livia, Réde

Kovács Lajosné Az őszi temető

Temetőben jártam én az ősszel,
A legszebb hely ilyentájt.
Hol az alkonyi bú vegyül könnyel,
és elrejtene a gesztenye fák.

Nézem az ősztarka avart.
Az ezernyi szürke követ...
Amott levélkupac, amit a szél kavart,
kerülgetem a száraz sárrögöket.

Mélabús gondolattal járom a temetőt,
édes ősz ízt szívok magamba,
és elringat a holtak nyugalma.

Ászár, 2016. október

HELYREIGAZÍTÁS OROSZLÁNYI SZOLGÁLAT

Az Oroszlányi Refomátus Missziói gyülekezetben a szolgálatot Nagy Péter lelkipásztor látja el.

Istentiszteleteket a szokásos időben, vasárnap 14.00 órakor tartanak. Minden érdeklődőt szeretettel várnak!

Előző számunkban az oroszlányi szolgálat ellátójának nevét tévesen jelentettük meg!
Az érintettől szíves elnézést kérünk!
A szerkesztőség

KÖZÖS EMLÉKEZÉS ÁCSON

Az idei esztendőben az ácsi református templom adott otthont a Tatai Református Egyházmegye közös reformáció napi megemlékezésének.

A bő háromnegyed részig megtelt templomban az egyházközségek küldöttségei gyülekeztek, hogy már jó szokáshoz hívem együtt legyenek ezen a délutánon és együtt emlékezzenek református eleinkre.

Az ígihirdetés szolgálatát Lentulai Attila nyugalmazott esperes végezte, aki prédikációjában beszélt az otthonról. Arról az otthonról, melyet Jézus nekünk adott ez pedig nem más, mint a gyülekezetek közössége. Szeressünk úgy idejárni, mintha igazi otthonunkba járnánk.

Őt követően dr. Szabó Előd, tatai lelkipásztor előadását hallgathattuk meg Kanizsai Pálfi Jánosról. Az egyházkerület egykori püspöke volt az aki megszervezte Pápán az első presbitériumot. Előadását lapunk harmadik oldalán olvashatják.

A rendszerváltás utáni időszak espere-se Bátky Miklós beszélt előadásában arról a 12 évről, mely alatt ő volt az esperes. Elmondta a szervezések nehézségeit, beszélt az örömeiről, melyek a mindennapok munkájában érték. Érdekes színfoltja volt a megemlékezésnek, amikor az egyházmegye lelkészeiből alakult kórus szolgálatára került sor. Hamar László vezényletével igazán nagyszerű zenei élményben volt részünk.

Az ácsi gyülekezet fiataljainak zenei és verses szolgálata reményt adott arra, hogy van utánpótlás az egyházi zenei és kulturális életben.

Máté László esperes zárszavával ért véget az idei ünnepi megemlékezés.

Bogáth István

KOSZORÚK A BOKODI REFORMÁTUS TEMETŐBEN

Bokodon a Nyugdijas Klub, október utolsó hetében Bognár Lajosné vezetésével „Tisztelet koszorúkat” helyezett el a település temetőiben azok sírjára, akik életükben jelentős személyek voltak. A hagyomány őrzés egyik célja, a több éve sikeresen működő Nyugdijas Klubnak. Itt vetődött fel, hogy jelölni kellene valamilyen módon a község életében, az elmúlt időszakban, tekintélyes, megbecsült, elismert személyek sírhelyét. Összeállt a névsort, amelyet levéltári kutatás is megerősített. Előzőleg helytörténeti előadások is elhangzottak. A tagság javaslatai alapján bekerültek, a hosszú ideje szolgálatot teljesítő lelkészek, tanítók, orvosok, a világháborúk itt eltemetett hősi halottai, a település igazgatási és társadalmi vezetői és so-

a Református Temetőben:

Barsi Sándor református lelkész /1858-1942/ hosszú ideig, 44 évig

szolgált a gyülekezetben, aktív közéleti tevékenységet folytatott.

Pongrácz Ferenc református lelkész /1826-1882/

Akóts István pékmester /1904-1977/ presbiter,

Rábai Lídia szövedei dolgozó /1920-2014/ adományozó,

Major Bálint tanácselnök /1933-2009/ **Székely Ilona postamester** /1904-2004

Szücs László községi bíró /1895-1961/ gondnok, presbiter

T. Szücs János gazdálkodó /1887-1968/ gondnok, presbiter,

Szabó Józsefné sz. Bognár Erzsébet, /1923-2012/ a népművészet meste-

kan mások.

Hagyományt szeretnének teremteni az- al, hogy a Halottak Napja környékén a mai lakosok, a temetőket járók, megismerjék és fejet hajtsanak elődeik előtt. Tervezik egy tájékoztató tábla elhelyezését és egy nyomtatott ismertető kiadását.

A koszorúzás ötletét Szöllősi Miklós alpolgármester vetette fel, az anyagiakat Tóth Zsolt önkormányzati képviselő adománya fedezte.

A levéltári kutatást Szücs János végezte.

Tisztelet koszorút kapott, többek között,

re,

Szabó István I világháború hősi halottja,

Katona János az I. világháború hősi halottja.

Szücs Kálmán, a II. világháború hősi halottja.

A fotón: Bognár Lajosné, Szöllősi Miklós, Szücs László és Szmilek András, a Barsi család sírja előtt.

Szücs János

HÉT HATÁROS KIRÁNDULÁS

A nap ködös idővel indult, de mindenki bízott abban, hogy esni nem fog az eső. Nem is szokott ezen a napon, mert ez a nap a HÉT HATÁROS hittanos kirándulás napja. Ebben az évben október 29 -én gyülekeztünk, hogy bejárjuk a mai napra tervezett útvonalat.

Az autóbuszok sorra érkeztek a csákvári haraszthegyi tanösvény kiinduló pontjához. Meg is telt a parkoló azokkal a járművekkel, melyeken az különböző gyülekezetek hittanosai és kísérőik érkeztek. Sok—sok izgatott gyerek szállt le a buszokról, kászálódott ki a személyautókból.

Gerecsei Zsolt, a Közelebb Egymáshoz alapítvány elnöke köszöntötte a nap résztvevőit. Jó érzéssel állapította meg,

hogy az immár tizennyolc éve minden évben megszervezett kirándulást ugyan olyan érdeklődés kíséri, mint a kezdetekkor.

Bogáth István elmondta, mit is fognak csinálni a mai napon csinálni, milyen látnivalókat szemlélhetnek meg.

A környék földtani érdekességeiről is beszélt.

A tanösvény 3,5 km-es jól kitéblázott útvonalon halad, hét állomásán megáll, megismerkedhetünk a környék növény világával, találkozhatunk a területen élő állatokkal. Megfigyelhetjük az erózió által kialakított dolomit kőzetből álló változatos felszínt.

A tanösvény viszonylag könnyen járható, nem is okozott gondot a gyerekeknek. Mi tagadás azonban, hogy volt olyan szakasz amelyen elég nehéz volt feljutni, az út meredeksége miatt. A tetőre felérve a rövid pihenő idején elő is kerültek a szendvicsek a hátizsákokból. Csodálatos panoráma fogadta a hegytetőre felkapaszkodókat. A szirtekről letekintve az egykori Pannon tengert képzelhettük lábaink elé. Az úton végighaladva enyhe fáradtsággal a lábunkban éreztünk vissza az autóbuszokhoz.

Utunk következő állomása a Gánt melletti régi bauxitbánya volt. Itt egy jól kiépített tanösvény vezet végig az érdeklődőket a mintegy 250 millió évvel ezelőtti Triász kori tenger üledékeitől a Kréta korszak bauxitján át az Eocén kor újabb tengerének üledékes közetéig.

A felhagyott bányában megsemmisültek az említett korokban képződött kőzetek és azokat megismerve valóban egy több száz millió éves időutazáson vehettünk részt.

A gyerekeknek külön élmény volt, hogy biztonságban végigjárható a bánya. Birtokba is vették minden zegézugát. A gyerekek mindegyike megtömté zsákját a begyűjtött bauxittal és mészkővel.

A figyelmesebbek még apró ősmaradványokat is gyűjthettek, melyek között csigák és kagylók héjazata illetve lenyomata volt megtalálható. Ez valóban azt bizonyítja, hogy itt egykor tenger hullámozott. A nagy tömegben fellelhető bauxit viszont azt bizonyítja, hogy itt egykor szárazföld volt. Nem lehet ez másképp csak úgy, hogy a terület egyszer kiemelkedett, majd máskor pedig elsüllyedt. Micsoda hatalmas erők működtek közre, hogy ez megtörténhetett? A „hegymászástól” alaposan elfáradva indultunk a kirándulás újabb állomása felé.

Minden hét határos kirándulásnak befejezése képen egy közeli gyülekezet református templomát látogatjuk meg. Így történt ez most is, Csákvárra érkezünk, ahol a helybéli lelkipásztor, Brunner Vilmos fogadott bennünket. A gyönyörűen felújított templomot megtöltötték a Hét Határból érkező hittanos

gyerekek. Itt sikerült megállapítani a kirándulás résztvevőinek számát. Pontosan 255-en vettek részt a mai túrán és hallgatták meg a házigazda beszámolóját a csákvári gyülekezetről.

A gyülekezet sok viszontagságon ment keresztül, még megépített templomát is elvették, ezért egy másik építésére kényszerültek. Hallhattuk az 1849-ben innen elhurcolt katolikus és református pap történetét, akiket a Hét Határban lévő Nagyigmádon végeztek ki. „Bűnük” az volt, hogy felolvasták templomaikban a Habsburgok trónfosztását kimondó függetlenségi nyilatkozatot.

A tájékoztatót követően Horváth Mariann, nagyigmándi származású teológus tartott a gyerekek nyelvén megfogalmazott áhitatot.

Ezt követően Sugár Tamás lelkipásztor foglalta össze a nap eseményeit. Megköszönte mindenkinek a részvétel és azt, hogy mindenki vigyázott magára és társaira, nem veszett el senki. Megemlítette, hogy nagy felelősség ennyi gyereket

kirándulni vinni, azonban nagyon fel-emelő érzés is amikor ilyen sok hittanos gyerek együtt van. Bízta a gyerekeket és példát állított, hogy nincsenek egyedül. Más településeken is vannak olyanok akik a református egyházhoz tartozna, részt vesznek a hittan oktatáson. Adjon erőt az a tudat mindenkinek, hogy nincs egyedül, ez bizonyosodott be a mai kirándulásra. A kérdésre, hogy szervezzünk e jövőre is Hét Határos kirándulást, egybehangzó IGEN volt a válasz.

Adott tehát a jövő őszi feladatát, menjünk majd együtt ismét kirándulni. Közös énekkel vettünk búcsút egymástól és mindenki elindult hazafelé. Hálát adtunk Istennek a mai napért, a jó időért és a sok gyermekért.

Bogáth István